

რედაქცია

გოლოვინის პრესსეკცეზე თავ. ზურან. პავლის სახლში კვების ქვეშად.
ხელის-მოწერა, მიიღება თბილისში «დროების» რედაქციაში, ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზრიაში. გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: ВЪ ТИФЛИСѢ, ВЪ РЕДАКЦІЮ «ДРОБНА»
«დროების» ფასი
მთელის წლისა . . . 9 მან. სამის თვისა . . . 3 მან.
ქვესის თვისა . . . 5 მან. ერთის თვისა . . . 1 მან.

შანი განხილვისა

სტრუქტურა რვა კვ. განცხადება მიიღეს ქართლის, რუსეთს და სხვა ენებზედ.
თუ საქართვება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს დასაბუთებულ გამოცხადებულ წერილებს. დაუბუთებელ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბუნებს ავტორს.

გამოდის ყოველ დღე ორშაბათის გარდა.

ცალკე ნომერი «დროებისა» ღირს 5 კაპეიკა

სტატისტიკა

(«ქრდილოეთის სააგენტოსი.»)

22 აგვისტოს.

კონსტანტინე. ხელმწიფე იმპერატორის მეთაურობის გამო, ქალაქს უნდა და გაემართნა დღესასწაულები, მაგრამ მეფემ გამოუცხადა მენიციპალიტეტს, რომ რუსეთის იმპერატორს სერს აქ დრო გაატაროს: მოსვენებაში.

ბარონი. გუმინ სადამოს, შტეგლიცის ახლო, ბერლინიდან მომავალმა მატარებელმა გაიტანა რამოდენიმე მგ ზავრი, რომელიც უნდა დათხარა ჩამსხდარიყვნენ ბერლინიში. წასასვლელს მატარებელში პირ-და-პირ რკინის გზის ღიანდგიდამ; მოკლეულების და დაჭრილების რიცხვი ჯერ ცნობილი არ ირის, მაგრამ ფიქრობენ, რომ 40 მეტი უნდა იყოს.

პარიში. პარიჟელს გრაფს უარუყვია გრაფი პამპორის ცხედრის გაკილება გორიცაში. რესპუბლიკურ გაზეთებს ეს ამბავი რეალისტების და ლეგიტიმისტების შორის განხეთქილებად მიაჩნიათ.

ბირჟა

პეტერბურდი, 1883 წ.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes '100 მანათის კურსი სამის თვით ლონდონში' and '100 მანათის კურსი სამის თვით ჰამბურგზე'.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes '100 მან. კურსი სამის თვით პარიჟზე', 'პოლიემპერადლევი', 'კამოუნის კუპონები', 'ვერცხლის მანათი', 'ბირჟის დისკონტი', '5% ბილეთები აღმოსავლეთის სესხისა 100 და 1000 მან.', '5% ბილეთები აღმ. სესხისა 100 და 1000 მან.', 'გამოცემისა', '5% ბილეთები აღმ. სესხისა 100 და 1000 მან.', '5% მომგები ბილეთები I შინაგანის სესხისა', '5% მომგები ბილეთები II შინაგანის სესხისა', 'რუსული ხორბალი, 10 ფუთი', 'ხორბალი საქსონკა უმაღლესის სორტისა, 10 ფუთი', 'ჭვავის პური, 9 ფუთი', 'შვრა, 6 ფუთი', 'ქერი, 8 ფუთი', 'ფქვილი ჭვავის პურისა, მოსკოვისა, 9 ფუთი', 'ვეროსინი ამერიკისა', 'ვეროსინი რუსული', 'ქონი ყვითელი, სანთლისა, 1-ლი სორტი', 'ქონი სახისა', 'ერბა ძროხისა, ციმბირისა', 'სპილენძი ფურცლობით, ფუთი', 'რკინა ფურცლობით, ფუთი', 'ძროხის ტყავები დამარილებული, ფუთი', 'ძროხის ტყავები ამერიკისა, ფუთი', 'სპირტი ოსტრეისა 4%', 'ვედრო'.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes 'შაქარი რაფინადი 1-ლის სორტისა, ფუთი', 'შაქარი რაფინადი, მე 2 სორტისა, ფუთი', 'ფხვნილი შაქარი', 'პოტაშა, 10 ფუთი'.

თბილისი, 23 აგვისტო.

ჩვენს მწერლობაში, ეგონებთ, არც ერთ საგანზედ იმდენი არა წერებულა, როგორც იმაზედ, რომ ზოგიერთნი ჩვენი სამღვდლოებათაგანი შესაფერად ვერ ასრულებენ თავიანთ მივალეობას და მათი სახელი ხალხში უფრო უსიამოვნოდ სახსენებელია, ვიდრე საქმეები. მიზეზი ამ შეუსაბამო მოვლენისა ბევრ გვარია; ზნეობრივი განუითარებლობა, ინტელიგენციადამ გამოკლება, სოფელში განმარტობა და მხოლოდ იმისთანა წრეში ტრიალი, რომლის წევრნიც თავიანთ კერძო ინტერესს მისდევენ. შევლა ეს მიზეზები, რასაკვირველია, ცუდად მოქმედობენ სამღვდლოებაზედ და მათს გავლენას სრულიად ამცირებენ, ან იმისთანა ხასიათს აძლევენ, რომელიც სასურველი არ არის. მაგრამ ამ მიზეზებს გარდა არის ერთი უმთავრესი გარემოება, რომელსაც დიდი მნიშვნელობა აქვს სამღვდლოების მომზადებაში ხალხში ზნეობრივის სწავლის გასაერყელებლად. ეს არის სასულიერო სასწავლებლებში სწავლის რიგიან გზაზედ დაყენება და ცნობიერი შეგნება დედა-ენისა, იმ ენისა,

რომელიც უნდა მომავალმა მოძღვარმა უნდა იქადაგოს ხალხში, უნდა შეაგნებინოს ძრისტეს სწავლა, რომელიც უნდა უკითხოს, უწეროს ხალხსა, ერთის სიტყვით რომლის საშუალებითაც უნდა უწინამძღვროს და უმოძღვროს. ჩვენ იმ აზრისანი არა ვართ, რომ ქმარტო დედა-ენის შესწავლით შეიძლებოდეს სამღვდლოების შეცვლა და კეთილ-გზაზედ დაყენება; შეიძლება მღვდელი ძალიან კარგი მკოდნე იყოს დედა-ენისა, და ზნეობრივს იდეალს კი სრულიად დაშორებული; მაგრამ დედა-ენა ისეთი იარაღია, ისეთი საშუალებაა, რომლის რიგიან შეუსწავლელად საუკეთესო მოძღვარიც ხალხს თითქმის ვერაფერს სარგებლობას ვერ მოუტანს. ზნეობრივს გავლენას და ქადაგებას რომ თავი დავანებოთ, სხვაფრევაც დედა-ენა აუცილებლად საქართველ იმ პირისათვის, რომელიც ხალხში ტრიალებს და იმის ავითა და კარგით სცხოვრობს. მხლანდელს დროში, როდესაც ან რაიმე გადამდები ავადმყოფობა გაჩნდება, ან რომელიმე მანებელი მწერი მიესევს ყანებსა და ვენახებს, ხშირად სხვა-დასხვა პირნი და საზოგადოებანი ბეჭდვენ იმისთანა ბროშიურებსა და წიგნებს, რომლებშიაც ახსნილია, ან გადამდები ავად-მყოფობა როგორ აცილოს ხალხმა თავიდან ან მანე მწერს როგორ ებრძოლოს, — და ვინ წაუკითხავს ხალხს ამ ბროშიურებს, ვინ აუხსნის მათს მნიშვნელობას, თუ

«დროების» ქელტონი, 24 აგვისტო.

ბათუმის სურათები.

VI

შეიყარნენ ქალაქის წარმომადგენელნი. მიწები უნდა დააფასონ, თავიანთ მდგომარეობაზედ მოილაპარაკონ...

ქალაქის წარმომადგენელთ შორის მარტო ორი მოჩანს «ფესიანი» და ნარჩენი სულ ჩინოვნიკობაა, ამათ უნდა იზრუნონ ქალაქის კეთილ-დღეობისთვის!

რა სამსახურის ხალხი გინდათ, რომ აქ არ იყვნენ? მარზის უღელს-გადაწყობალი მოსამსახურე თავის ბზრიალა დეზებით, თავ-მოტვლებილი და კანცელიარის სუნიანი მწერავი, რომლის სულიც იმდენჯერ ჩაყურ-ყუმელავებულა მელანში, რომ იმასავით გაშეებულა. შხარლო მწერავი, რომლისთვისაც იმდენი გადუწერინებიათ, რომ გახურებულის და მოკაკულის წელისთვის ქარს დაუკრავს და საუკუნოდ შეილდათ დარჩენილს; ადგილების მზომავი, რომელსაც ერთი და იგივე ადგილი ხან

ასი საყენი გამოუვა, ხან სამოცი და ხან სრულიად არაფერი! ესე იგი ადგილი სრულიად გაქრება დედა-მიწიდან!

აქ საკვირველი არა არის-რა; მართალია ყველანი ჩინოვნიკები არიან, მაგრამ ბათუმი ისე სწყალობს ამ ხალხს, რომ ღირს ჩინოვნიკის სახელი დაირქვა და მაშინვე გაგიშლის მკლავებს, გულ-კეთილი ქალაქი მშობლურად ჩავიკრავს გულში და ტბილის ალერსით გეტყვის: «შენ ქვეყნისთვის მზრუნველი! მიყვარხარ და გაუფასებ... აიჩიე ჩემს სხეულში ის ადგილი, რომელიც უფრო მოკვონს!» და რაც შეეხება არჩევას და ალებას ამ სტუმრების თვალხარბობა რას დაიგვიანებს?

ღიად, შეიქნენ მემამულენი, ხმოსანნი, წარმომადგენელნიც კი... ამისთვის გასაკვირველი არ არის, რომ სხდომაზედ ორს ფუასს ამშვენებენ სხვა-და-სხვა ფერი «აკოლუშკიანი» ქულები...

ბათუმი ქეშმარიტად ბედნიერი ყოფილა!
— ქალაქისთვის ვის შეუძლიან ისე

ზრუნვა, როგორც ქუთისა და გონების განვითარების ნიშან-მქონებელს?.. ამბობს ერთი თავ-მოწონებით.

— რასაკვირველია—არავის, — უპასუხებენ მას.

— ჩვენ ყველაფერი ვიცით: ვის, სად და რა რიგად მივმართოთ.

— მე აშკარაა.

— დიდი საქმეა, როდესაც ჩინოვნიკობა მემამულენი არიან და ქალაქის საქმეში ერევიან, — გადასწყვიტა ვილაცა ბობოლამ.

— სწორედ რომ დიდი საქმეა! მოწიწებით დაუმოწმეს.

— აბა დაიწყეთ, ბატონებო, — წარმოსთქვა ვილაამაც და შემოუშვერიდნენ სტოლს.

ბევრი ბაასისა და სჯის შემდეგ, რომელიც ყოველთვის თავდებოდა ვილაცა პირის სიტყვებით: «მე აგრე ვამჯობინებ, აგრე მსურს». ჩამოვარდებოდა თანახმობის სიჩუმე, ყველანი მოიკუნტებოდნენ და ის აზრი დამტკიცდებოდა, რომელიც ბრძანებლისთვის სასურველი იყო.

მათადა რჩევა და საქმით გამოვიდა რომ თვითთულის მემამულის

ადგილები ისევე ისე დაფასდა, როგორც უწინ იყო, მხოლოდ ქალაქის საერთო საკუთრებას კი დააკლდა ფასები!

— რომ გითხარით იუან ივანინ, გშამაკია! წაჰკრა ერთმა ხელი მეორეს და ჩუმად ჩაიციანა.

— როგორ?

— მისის მიზეზით მარჯან-ალასაც ემეველა, ისევე იმ ფასად დაფასდა იმის მამული, როგორც უწინ იყო.

— ბატონებო, ამბობს ერთი ფესიანი, — თვითთულ პირის მამულებს რომ აგრე აფასებთ, ქალაქის საკუთრებაც შიგ არ არის ჩარეული?... იმას რაღად აკლებთ ფასს.

— შენ არა იცი-რა, თითქმის შეტევით უპასუხებს ვილაცა.

— მეც იმიტომ ვკითხულობ, რომ შეუიწყოთ, — თავის დაკვრით და შუბლთან ხელის მიტანით ეუბნება ფესიანი.

— ქალაქს ფული ეჭირება და ნაკლებად რომ ეფუასებთ, პირობას ვუდებთ სამ კვირაზედ მოგვცენ.

— მაგ ვადაზედ ფული რომ არ ჩაგებაარონ, ფასებმა ხომ ისევე უნდა აიწიოს?

ვირუბოვის თვალში. რომელთაც ბ. და დანის დროს დიდი პატივი ჰქონდათ და რომელთა წყალობითაც გურულებმა აკანკაბების სახელი დაიმსახურეს. როგორც ვიცით, ბ. ვირუბოვის სურვილი განუწყობდა «ნაკლებად» სასოგადოებრივ მიზნებს და მე დიდის სიამოვნებით მის რჩევას მივიღებო. ამ ჩვენს ამიტომ განვიზრახეთ, ეს ცოტადენი ნაკლებად ახლა გურულები და სხვა შემდეგისათვის მოკახსენით და ისიც შევატყობინოთ, თუ რა რიგად უურუებს სასოგადოება მის სულელებით ჩინოვანებს. როგორც ვიცით, ბ. ვირუბოვი არის გამოყენებული მმართველი, ამისათვის მან საქმის წარმოებაში უნდა დაინახოს სასოგადოება, რასაც გამოცდილებით ჩადას. უოკლევი საქმეში (რასაკვირველია დიანს შემსახარებაში) ის უნდა დაეკითხებოდეს სასოგადოებას, მაგრამ ამასთანავე ისიც უნდა იცოდეს, რომ სასოგადოებას არა მისი პოლიციის ჩინოვანები და არა სხვა გამკერა კაცები შეადგენენ. — სხვათაგან, მე და ჩემმა დემოკრატმა, აჭყობდა ვიღაც — ოკს, უერთმანეთად ფეხიც ვერ გაუდგამთ; ბატ. მ — ოკს თავისი გამოსამიბი საქმეებზე ვერ აურთლებია, არა თუ ბ. ვირუბოვის საქმის წარმოებაში მოესმარეს. ზოგიერთი ისეთი ჩინოვანები ჰყავს ბ. ვირუბოვის, რომ ზოგს უბრალო შროტოკოლის შედგენაც არ შეუძლიან, ზოგნიც მის თვალწინვე ბოროტს საქმეებს ჩადას.

უკანასკნელად გურუებს ბ. ვირუბოვის, თუ უნდა, რომ აკანკაბოვს თავიდან შემოსახსენებელი მოკახსენიანი, უნდა მოამოძრაოს თავიდან ის სასოგადოების ზიზღი, რომელიც უწინდებულებამ დაიმსახურეს, მან უნდა უკანასკნელად დაწყებული უპირველესად კარგად გაიფიქროს ხალხი და მის საჭიროების დაკავრად შემოქმება გაუწიოს; მეორეც ეს, მო-

გადოებაში თვით-მყოფელობის გრძობა ილვიძებს.

ბ) არც გადაჭიმული პალატები, არც სამაგალითო საღურგლოები, არც ვაკრილობითი პოლი...

ჩემი, წყნარი და საიმედო! ბი, ბათუმის სკოლას კაცზედ რა შთაბეჭდილება აქვს.

სკოლის მახლობლად ყაენახანაში ბევრი სხედან. სწევინ ჩინებულს «თუთუნს», სვამენ ყაენს და ძველის დარბაისლობით ლაპარაკობენ. შემოდის ვილაც ყმაწვილი კაცი, ყველას თავ-მდაბლად და შუბლზედ ხელის მიდებით მიესალმება. მისალმებაზედ ბევრი ზრდილობიანად და წყნარად წამოუდგებიან ფეხზედ, უთავაზებენ პაპროზს, ცეცხლს, რომელიც იქვე სტოლზედ სპილენძის ნამცეცხვით ყურიანის მაყლით უღვასთ.

— რა ანბანი, ბატონო, დავიდოლი?

— რა ანბანია, ბატონო, ჩვენ თითონაც ვეღარა გავიგებთ... როგორც კაცს თვალები აუხვიოთ და ბნელს დამეს ერთს უდაბნო ადგილში დასტოვოთ და იმან გზა ვეღარ გაიგოს, ისტე ჩვენი ვართ... დავარო-

შორს თავიდან ის უკარგისი ჩინოვანები, რომელიც შროტოკოლის შესადგენათ სხვასთან მიზნად და მის თვალწინ... მოშორდეს იმ გაძივრას პირებს, რომელთაც დაქციეს ჩვენი ოკსი, რომელთაც მხოლოდ თავისი თავი ასსოვთ და რომელთაც, როგორც ვფიქრობთ, შეუძლიან ბ. ვირუბოვის გადაბირება. კარგად უნდა იცოდეს ბ. ვირუბოვის, რომ სასოგადოება უოკლევი მის ფეხის გადადგმას უურუებს და უოკლევიც მის მოქმედებას აფასებს. ზოგნი შედეგ...

რუსეთი

მარცხ წოდებული მთარელობით სისტემა (покровительственная система) ვაჭრობაში თან-და-თან ძლიერდება. რუსეთის ვაჭრებსაც ესე მათკენ ბედის მობრუნება ძალიან ახარებთ, რადგანაც მკროპის საუკეთესო საქონლის კონკურენციას ააცილებთ და თითქმის ყოველ დღე შედიან ახალ-ახალი თხოვნით ფინანსთა მინისტრთან ამა-და-ამ საქონელზედ დამოქმედების ბაჟი აუწიეთ; სამინისტროშიც უჯრებენ და მათი თხოვნა სრულდება. დღეს კიდევ ვკითხულობთ რუსეთის გაზეთებში, რომ ფაბრიკანტების თხოვნით დამოქმედის ტარიფი კიდევ უნდა შეიცვალოს და ზოგიერთ საქონელზედ, უიმისოდაც დიდი ბაჟი, კიდევ მოემატოს.

— საბრალო ურიებს თითქმის ყველგან აეშალათ გზა-კვალი და მათი დევნა ცხოველდება; აღმოსავლეთი სიმბირის გუბერნატორს ანუ უინსალუტ-რავს კითხვა, — იქ მცხოვრებ ურიებს აქეთ ნება არყის სახდელი ქარხანები ამუშაონ, თუ არა? მს კითხვა ამ

წილობით და გზა და კვალი ვეღარ გვიპოვია.

— როგორ, რას ბძანებთ?

— ასტე, ბატონო, რომ საჩივარი გვაქვს, არ ვიცით ვის მიემართოთ, პოლიციაში მივალთ, მაგი სულზედ გვიჩვენებს, სული პოლიციაზედ; და — კითხვა ვისიმე გვიდა, კაცი ვერ გვიპოვია!.. მართ ესე... ჩვენ მაგათი არ გვესმის და მაგათ ჩვენი.

— მგონი, ეგ იმტომ ხდება, რომ ერთმანერთს ჯერ არ შესჩვევიან, ჯერ ჩვენი კანონები ვერ შეგისწავლიათ.

— ბი, ბატონო, კი... მაგი მართალია, მაგრამ მსწავლებელიც რომ არაინა გყავს?.. მისთანაც მიხვალ, თუ დიდა, დაგბრდება და მოგატყუებს, თუ პატარაა, ყოველ სიტყვას ოქროს წონად აფასებს.

— თქვენც უნდა მისცეთ?

— მაშ რა ექნათ? მოსაუბრე, ჩაუქრდა. მართლაც, მაშ რა უნდა ექნათ?

— მაშ უწინდელი წყობილება სჯობდა?

— მაგი გვესმოდა მაინც! მალა სულ აღარა გვესმის-რა... არ ვიცით, რა არის ჩვენი და რა არა.

დღეებში ვადაწყვეტილა სენატის პირველ დეპარტამენტში. აღმოჩენილა, რომ ისევე 1835 წ. უწავლესი პრინციპებით ურიებს აღკრძალული ჰქონიათ აღმოსავლეთ სიმბირში არყის ქარხანების გამართვა და არაყით ვაჭრობა. მალა იქ მცხოვრებელის ურიებისთვის უბრძანებიათ დანიშნულს ვადაზედ ქარხანები და დუქნები სხვას გარდასცენ.

— ჩვენ რკინის გზებს, სხვათა მრავალთა დანაშაულობათა შორის, კიდევ იმასაც აბრალებენ, რომ საქონელზედ ტარიფში დანიშნულს ფასზედ მეტს იღებენ ხოლმე. ამ გარემოებისათვის მიუქცევია ყურადღება გზათა სამინისტროს და ამისთანა ბოროტ-მოქმედების მოსასაბოლოად შემდეგი დაუდგენია: 1) თუ ვისმე მეტი ფასი გადახდევინეს, შეუძლიან იდიოს ერთის წლის განმავლობაში და არა ერთის თვისა, როგორც აქამდე ხსნიდენ თურმე ზოგიერთის რკინის გზის იურისტები; 2) მაჩიებელმა მეტი გადაყოლილი ფული უნდა მოსთხოვოს იმ სტანციას, საიდანაც საქონელი გაგზავნა და არა მთელის გზის მმართველობას; 3) რომ სიფრთხილით მოიქცენ რკინის გზების მოსამახურენი, მინისტრს დაუდგენია მომეტებული აღებული ფულის გარდა, რკინის გზებზე უნდა დაუმატონ კიდევ სარკებელიც — წელიწადში ოც-და-ათის პროცენტის (24%) ანგარიშით.

— შარშან პეტერბურღში მოვიდა თავის საქმეზედ ერთი ლონდონელი ვაჭარი ურია ლევენსონი, რომელიც პოლიციამ ოც-და-ათის საათში განსდევინა რუსეთის სატანტო ქალაქი-დამ. ამ გარემოებამ შარშან ძალიან ააყაყანა საზღვარ გარეთელი გაზე-

— დამეთანხმეთ, რომ ჩვენი კანონები უფრო იცავს საკუთრებას და კაცის პირადს უფლებას.

— ბი, ბატონო, აგრე იქნება, მაგრამ მაგი კანონები რომ არ ვიცით და ვინც იცის, ისინი კი ვადაყუებენ.

— მარგი ვეჭილები უნდა მონახოთ.

— მარგს ვეჭილს — კარგი ფულიც უნდა და ჩვენ აღარა შეგვრჩა-რა.

— შული არაფერი, წარმოსთქვა მეორემ და დაუმატა: — სად უნდა ვიპოვოთ კარგი ვეჭილი?.. მალა ყველა ვეჭილობს და შუბლზედ-კი არ აწერია — კარგია, თუ ავი... საქმეები ბევრი გვაქვს, ძალიან ბევრი... მამულებს სულ სახელმწიფოდ გვედავებინა; გვეუბნებიან საკუთრება არა გვაქვსო!.. მაშ იმ მამულზედ იდგა, «ბაბუა» (პაპა), — თუ არ ჩვენი მამულისი იქნება?!

— მართებლობა ცდილობს, რომ გამიჯნოს მამულები და ყველას საკუთრებაზედ საბუთები მისცეს. მალა ცოტა ძნელია, თორემ როცა ყველაფერი გაიარცევა, საშვილი-შვილოდ ასე აჯობებს, დავა აღარ იქნება.

— მართებლობა იქნება მაგრე ფიქრობდეს, მაგრამ სხვები ვეღარო-

თები და ნამეტნად... მალა... ერთი იქაური ურია და პეტერბურღის პოლიციას კიდევ არ დაუყენებია ქალაქში. მალა ინგლისის გარეგან საქმეთა მინისტრს ლორდ-მარჩვილს გამოუგზავნია ცირკულიარი ინგლისის ელჩისათვის დაეკითხოს პეტერბურღის კაბინეტს: «შეუძლიან თ ინგლისელ ურიებს, როგორც სხვა იქაურ ქვეშევრდომთ, თავისუფლად მისვლა-მოსვლა პეტერბურღში, თუ არა.»

უცხოეთი

ორი განათლებული ერი: ნემეცები და პოლიაკები რუსეთისა და გერმანიის სამზღვარზედ და უფრო შიგნით პროვინციებში, რომელნიც პოლიაკების განწილების დროს პრუსიას ერგო, მკაცრად შეეტაკენ ერთმანეთს და აქეთ ჩუმი, მაგრამ გახურებული ბრძოლა. მაგრამ, თუნდა რომ პოლიაკებს მეტი კულტურული ძალაც ჰქონდეთ, როგორც თვით არსებობას მოკლებულნი, სხვის ხელ-ქვეითნი, დიდ-ხანს ვეღარ შესძლებენ გერმანიის გადენასთან ბრძოლას. პოლიაკები ცხადად ჰხედვენ თავიანთ დამარცხებას და გოდების მეტი ვეღარა გაუწყვიათ-რა. მათი პოლშელი გაზეთი იწერება, რომ სადაც პოლიაკები ჯგუფად სცხოვრებენ, იქ კიდევ ისე არ ეტყობათ ნემეცების გავლენა, მაგრამ სადაც ნემეცებში ერთად არეულნი არიან, იქ თითქმის განემეცდნო; მათ განემეცებას ის უფრო ხელს უშართავს, რომ იქ აღარც ეკლესიაში და აღარც სკოლაში პოლშური ენა აღარ ისმისო,

ბენ... შუინ ერთი ფაშა იყო, საქმე გექნებოდა, წაუყვანდი საჩუქრად ცხენს, სთხოვდი და გაგირიგებდა საქმეს... მალა ათასი ფაშაა, ყველას აძლევს და საქმე მაინც არა რიგდება. მართი რომ მოალობ, ახლა სხვა მოგდებს შარს, ისიც, რომ დაატკობ, მერე კიდევ სხვა, კიდევ სხვა და მიდის ასე გაუთავებელიც. შერა-კითხვის საზოგადოების იმედი გექონდა, მაგრამ ისიც რას გვიშველის, ერთი მიწა ვაჩუქეთ სკოლისთვის და მაგიც სხვამ წაართვა.

— მაშ ბევრი გეხარჯებათ? იკითხა ისევე ახლად-მოსულმა.

— ბევრი? მწარედ ჩაიციან ერთმა. — ბათუმში ჩინოვნიკები არიან, ცოლ-შვილიანები და წელიწადში სულ ოც-და-ათი, ორმოცი თუმანი აქვსთ დანიშნული... შიკვირს რომ გორ სცხოვრებენ, ერთბაშად-კი ხედავთ, რომ არამც თუ სცხოვრებენ, ორ-სართულიანს სახლსაც წამოაჭიბავენ...

(შემდეგი იქნება). (I-8)

ძველი მარკევიზების, პლუჩინსკების, ბუხალსკების, შრუშინსკების ჩამომავალთ ეხლა ვედარც კი ვინმე შეატყობს, რომ პოლიაკები არიანო.

იტალიის მართებლობას ეხლა კი ნამდვილად გამოუწვინებია, რამდენი სული ხალხი დაიღუპა იტალიის კუთვლად მიწის-ძვრის დროს. მჭიცილოვანი განცხადებაში სწერია, რომ ჭაზამაიროლოში, ჭოროში და ლუგანოში დახოცილან სულ 2443 სული.

განხილვა

პირველი სექტემბერი მოდის ხუთშაბათს და, რომ ხალხი არ მოსცდეს ამ გაჭირებულ დროს თავის საქმეს, გვთხოვენ სკოლის გახსნა ვადიდოს სხვა დღისათვის. ამის გამო ვაცხადებთ, რომ სასოფლო მეურნეობის სკოლა სოფ. წინამძღვარიანთ-ძარში გაიხსნება კვირას, ოთხ სექტემბერს ამ წლისას, თორმეტ საათზედ. ამ დღეს მშობლებმა, ანუ მზრუნველთა უნდა წარმოადგინონ ყმაწვილები, რომელნიც სურთ მიიბარონ სასწავლებელში. ყმაწვილები უნდა იყვნენ არა ნაკლებ 10-12 წლისა, მრთელი აგებულებისა. სკოლას პანსიონი არ ექმნება, მაგრამ ივლიან ყოველ-დღე სკოლაში, მიიღებენ უფასოთ სწავლას და საჭირო სასწავლებელ წიგნებს და მასალას.

მზრუნველი სკოლისა ი. წინამძღვარიანთი.

დაიბეჭდა და ისყიდება სრული

ლოტო

რომელიც ერთი ლოტო შეადგენს სამოცი სულის სათამაშოთ ოთხნ კარტითა.

მსურველთ შეუძლიანთ მოითხოვონ მთაწმინდის მღვდლის სახლებში. (1-1)

პატივი მაქვს ვაცნობო მშობლებს იმ მოსწავლეთა, რომელნიც ჰწავლობდნენ შარშან მუთაისის სათავად-აზნაურო სასწავლებლის პირველს პროგიმნაზიულს კლასში, რომ ბატ. ძავეკაისის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველმა ნება დაგვართო მომავლის ენკენისთვისათვის მეორე პროგიმნაზიული კლასის გახსნისა და ეს კლასი უსათუოდ გაიხსნება პირველ ენკენის თვისა.

ინსპექტორი ქუთაისის სათავად-აზნაურო სასწავლებლისა ა. ჭიჭინაძე.

(3-1)

ი. ა. ბელიძე-ბაგალიძის

გერძო რეალურ სასწავლებელში (თბილისი, ბარონის ქუჩა, სახლი № 10)

დამატებითი და მისაღები ვგზამენები დაიწყო 23 აგვისტოს, სწავლა კი 1 სექტემბერს. სასწავლებელში ოთხი ნორმალური კლასია, აგრეთვე მოსამზადებელი კლასი და კლასიკური განყოფილება. მოწაფენი მიიღებიან პანსიონერებათ, ნახევარ პანსიონერებათ და თავისუფალ მოსიარულებათ. (10-8)

ა. ვირსაშვილის

რეპეტიციის და მოსამზადებელი კლასები

აცხადებენ, რომ მიღება მოწაფეებისა იწყება 22 აგვისტოდამ და სწავლა პირველს სექტემბრიდამ. ადრესი: ბრიგოლ სოლომონის-ძის აბესალომის სახლებში, მდ. მტკვრის ქუჩაზედ, ეგზარხის მოედანის მახლობლად. (20-7)

ჩვენ გვსურს ავიყვანოთ ყმაწვილები ნახლებნიკათ. (ქალი თუ ვაჟი სულ ერთია). მსურველთ შეუძლიანთ მოგვმართონ შემდეგის ადრესით: გუგაში ახალი არსენლის ქუჩაი ლიკო მანდივეის სახლი № 24. (5-4)

ინგლისის ბანკი

Maison de confiance

შეადარეთ ჩვენი ჩაი	მოსკოვის ჩაის
1 მ. 10 კ.	1 მ. 40 კ.
— — 1-20	— — 1-60
— — 1-40	— — 1-80
— — 1-60	— — 2-00
— — 1-80	— — 2-50
საუკეთესო 2-00	— — 3-00

იქვე ისყიდება სხვა საქონელიც: თოფები, რევოლვერები, კრაუტები, ჭურჭელი, ჩაიდნები, გასაღებები, ღანები, გოგზები, ტანსაცმელი, ქაღალდი, შოკოლადი, ვაჭაო, კანფები, მურაბები, მაგნიზია, უნაგირები, კლეონკა, წინდები—კაცის და ქალის, სელ-სასონები, მაკინტოშის გალესკორი—სულ ყველაფერი 25-დან 50 პრანკით უფრო იაფად, ვიდრე სხვა რომელსაჲ მაღაზიაში.

ვინც ქაღალს გარკვამ 25 მანეთიდან 1.000 მანეთამდე საჭიროებს გამოიწვიოს, გასაგზავნის არაფერს ვარის დის. (100-25)

სტამბა

მეტიევი ივ. ხელაძისა.

თბილისში, დროის-მელიქოვის ქუჩა, ქაშუეთის კვლესის შენობაში.

იღებს ყოველ გვარ სასტამბო საქმეებს საბეჭდვად: გაზეთებს, ქურნალებს, წიგნებს, ბროშურებს, აგრეთვე ყოველ-გვარ ბლანკებს სრატებს, ვანკანდებებს, ბიუშებს, პირობებს, და სხვ.

სისუფთავეზე და აღნიშნულ დროზე საქმის შესრულებაზე სტამბა პირობას აძლევთ საქმის მომტანთ. სტამბა კისრულობს კორრექტურის გასწორებას და ბროშურების გაკეთებას, უკეთუ ზვავის მომცემნი ისურვებენ.

მსურველთ ვთხოვთ ამ ადრესით მომმართოთ.

თიფლის, ტიპოგრაფია ივ. ხელაძისა. (100-14)

ინგლისის მაღაზიაში

თმის-ამოშავანი

ამაგრებს თმს და აღინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუშისა 2 მან., გავზავნი 2 მანეთი და 28 კაპ.

მამ-მასტარი

აქვე ისყიდება ქინის ზომად-თმების გასამაგრებლად. ფასი 1 მან. სხვატყუბი თავის ტვირთად მოსასაზომად, ტყალეტის საზონი, დუხები და სხვ.

(100-30)

საგლობო

კალმები

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსხვილი, უსუფთაო ქაღალდი. ერთად-ერთი სააგენტო—ინგლისის მაღაზია. იქვე აუარებული სხვა-და-სხვა გვარის კალმები, ყოველის „სელისათვის“—25% იაფად, ვინემ სხვაგან. იქვე: მელანი, ქაღალდი, განკურტები, რეკულები, ღაქი, ვანანაში, შუნალი, კალმები, ბუშაყნიკები, შორტ-სიგარები, ალბომები, რამკები, მაკრატლები, სამართებლები, სანთელი, საღვსო, ცარაშეები ჭურჭლების საწმენდად (ბორაკისა), თეთრუფისათვის, ვატარა საღვსო, ატაკისათვის კლიონები, ტანსაცმელი, სავარძლები, სარკები, სავარცხლები, ბუნემ-სნი, საბეჭდო, ბინოკლები რეკუტები, ვატარაშეები, მისის-სათები, გომპასები, ტრამპეტები, მუკები, ნემსები, მაგნატები, სვისტოვი, ზომიხი, ქამრები, სარტულები, საუღური, შრობები, სპორტები, კრანები, ჭილტრები, შროტები თავის. ტანისამოსის, ცხენის და ვატარაშის მაკინტოშები, ვანკები, საქმიან ქაღალდი ვატარ-კლორეტისათვის და სხვ. და სხვ.

პატაშქი—20 კ.

(100-71)

მაზანდა

ხორავისა, რომელიც იყიდება თბილისის ბაზრებში, ლუქნებში და ხელ-და-ხელ 16 აგვისტოდამ 1 სექტემბრამდე 1883 წ. გამომცემისა პური რეკუტის ფუქვილისა—1 გირ. 5 კ. აჭურის ფუქვილისა: შირკელის ხარისისა—1 გ. 3 კ. მუარისა—1 გ. 2 1/2 იმავე ფუქვილ. თორნუში გამომცემისა: შირკელის ხარისისა—1 გ. 5 კ. მუარისა—1 გ. 3 1/2 მესამისა—1 გ. 3 კ. ჯვარის-მამის პური: შირკელის ხარის. ღაქაში 1 გ. 5 კ. მუარის ხარის. ღაქაში 1 გ. 3 1/2 მესამისა—1 გ. 3 კ.

ძროხის ხორცი

შირკელის ხარისისა—1 გ. 8 კ. მუარისა—1 გ. 7 კ. სუკა—1 გ. 15 კ. ცხვრის ხორცი—1 გ. 7 კ.

რკინის გზა

თბილისიდან ქუთაისისკენ მიდის: 8 საათზედ და 31 წამ. დილით, თბილისიდან საშურამდინ 3 საათ. და 11 წამ. შუადღის უკან. თბილისიდან ბაქოსკენ 11 საათზედ და 11 წამ. ღამისა, ბაქოდან თბილისისკენ 10 საათზედ და 23 წამ. დილისა. ქუთაისიდან თბილისისკენ 12 საათ. და 25 წამ. შუადღ. უკან. ქუთაისიდან ბათუმისა და ფოთისკენ 5 საათზედ და 20 წამ. შუადღის უკან. ბათუმიდან თბილისისკენ 8 საათ. დილისა. ფოთიდან თბილისისკენ 8 საათ. და 45 წამ. დილისა. ფოთიდან ბათუმიდამ მომავალთ თბილისში შემოდის 10 საათზედ და 25 წამ. ღამისა. ბაქოდამ მომავალი შემოდის თბილისში 7 საათ. და 49 წამ. დილისა.